
.SE Registry

Information

Ordlista

18 mars, 2011

© SE, Stiftelsen för Internetinfrastruktur 2007

Ordlista

| | |
|-----------------------|---|
| | |
| .SE | .SE (Stiftelsen för Internetinfrastruktur) är namnet på den oberoende allmännyttiga organisation som ansvarar för Internets svenska toppdomän, det vill säga alla Internetadresser som slutar med .se. Utöver ansvaret för administration och teknisk drift av det nationella domännamnsregistret verkar .SE för positiv utveckling av Internet i Sverige genom stöd till utbildning och forskning. |
| .SE Direkt | .SE Direkt är .SE:s egen registrar som infördes i samband med övergången till ny affärsmodell 9 mars 2009. |
| .SE Registry | I samband med förändringen av affärsmodell 2009 delades den nuvarande verksamheten upp i två delar: .SE Registry och .SE Direkt. .SE Registry ansvarar för administration och teknisk drift av det nationella domännamnregistret. Det är hos .SE Registry som en registrar registrerar en innehavares domännamn. |
| ACE-kodat domännamn | ACE står för <u>A</u> SCII <u>C</u> ompatible <u>E</u> ncoding. Internationaliserade domännamn (IDN), t.ex. med de svenska tecknen ääö, måste ACE-kodas för att fungera, eftersom domännamnssystemet endast hanterar tecknen a-z, 0-9 och bindestreck. Jfr ASCII och IDN. |
| Admin-C | Samma sak som Administrativ kontakt. Jfr Kontakt. Admin-C är en roll som finns i den gamla affärsmodellen och hos SE-Direkt. |
| Administrativ kontakt | En kontakt som kan lägga till namnservrar, uppdatera adressinformation, lägga till och ta bort kontakter (administrativ, teknisk, och/eller avikontakt), i princip alla utom avregisregistrering. Jfr Kontakt. Administrativ kontakt är en roll som användes i den gamla affärsmodellen och som finns kvar hos .SE Direkt |
| Anycast | Anycast är ett sätt att med en och samma IP-adress adressera flera servrar. Data sänds till närmaste (eller "bästa") mottagare, enligt förutbestämda kriterier. Jämför unicast. |
| ASCII | American Standard Code for Information Interchange, ASCII, är en teckenkodning som använd för att representera bokstäver och andra tecken i datorer. ASCII-tecken omfattar a-z, 0-9 och bindestreck (ASCII kallas också LDH, letters-digits-hyphen). |
| ATF | Enligt lagen (2006:24) om nationella toppdomäner för Sverige på Internet ska .SE tillhandahålla ett effektivt förfarande för lösning av tvister om tilldelning av domännamn. Alternativt Tvistlösningsförfarande (ATF) hanterar situationen när någon som upplever sig ha rätt till ett domännamn överklagar tilldelningen av domännamnet i efterhand, utan att behöva gå till domstol. Kostnaderna är subventionerade av .SE och det tar normalt cirka en månad att lösa en tvist. |
| Auktoriseringskod | Även <i>auth-info-code</i> . Auktoriseringskoden används av en innehavare för byte till annan registrar. Auktoriseringskoden är i princip ett lösenord för byte av registrar. Koden genereras av den tidigare registraren på begäran av innehavaren och förverkas i och med att den används. |
| Avikontakt | En kontakt som tar hand om årsavgiften för domännamnet. Jfr Kontakt. Avikontakt är en roll som används i den gamla affärsmodellen och som finns kvar hos .SE Direkt |

| | |
|-----------------------------|--|
| Avregistrering av domännamn | Avregistrering av ett domännamn innebär att befintlig innehavare avregistreras som innehavare till domännamnet. Detta kan endast göras via registrar på direkt uppdrag av innehavaren. Jfr förnyelse av domännamn. Avregistreringen inleds med en deaktiveringsperiod om 60 dagar, därefter sker avregistreringen av aktuell innehavare och sedan följer en karantänsperiod på 5-25 dagar innan domännamnet frisläpps för nya innehavare.. |
| Avregistreringsdatum | på engelska "Deletion date". Synonymer är borttagnings och raderingsdatum. Sätts i samband med deaktiveringen av domännamnet. Vid avregistreringsdatumet avregistreras innehavaren som innehavare till domännamnet och placeras i karantän, se karantänsperiod. Domännamnet "tillhör" .SE under karantänsperioden som sträcker sig fram till frisläppningsdatum då ny innehavare kan registreras |
| Billing-C | Samma sak som Avikontakt. Jfr Kontakt. Billing-C är en roll som användes i den gamla affärsmodellen och som finns kvar hos .SE Direkt |
| Bredbandskollen | Bredbandskollen www.bredbandskollen.se är en gratistjänst från .SE som mäter den hastighet användarens webbläsare kan skicka och ta emot data. |
| Byte av registrar | På engelska <i>transfer</i> . Byte av registrar kan endast ske på initiativ av innehavaren och innebär att innehavaren byter partner för administration och hantering av domäner. Se också Last resort, Auktoriseringskod. |
| ccTLD | På svenska Nationell toppdomän. ccTLD står för <u>C</u> ountry <u>C</u> ode <u>T</u> op <u>L</u> evel <u>D</u> omain, |
| CENTR | Council of European National Top Level Domain Registries är en samarbetsorganisation för ccTLD:er som exempelvis .se för Sverige och .es för Spanien. |
| Deaktivering | Domännamnet med tillhörande namnservrar tas inte med i den zonfil som går ut till slavservrarna Det betyder i praktiken att domännamnet upphör att fungera Domännamnet är dock fortfarande registrerat på aktuell innehavare i registreringssystemet. Ett domännamn som inte förnyas deaktiveras 10 dagar efter effektivt förfallodatum, vilket i sin tur inträffar vid månadsskiftet efter domänens förfallodatum. 10 dagar efter det inträder en 60 dagar lång deaktiveringsperiod då domännamnet inte fungerar men innehavaren har fortfarande möjlighet att förnya domännamnet. Jfr deaktiveringsperiod. |
| Deaktiveringsdatum | På engelska <i>deactivation date</i> . Sätts vid domänens effektiva förfallodatum, den 1:a i månaden efter förfalldagen, se även deaktiveringsperiod. Domännamnet kan under deaktiveringsperioden återtas och förnyas av innehavaren |
| Deaktiveringsperiod | Deaktiveringsperioden är 60 dagar från det att domännamnet deaktiveras. Under den perioden fungerar inte domännamnet men innehavaren kan fortfarande förnya det. Deaktiveringsperioden avslutas med avregistreringsdatum, då innehavaren avregistreras som innehavare till domännamnet. Avregistreringsdatumet inleder en karantänsperiod av 5-25 dagar, därefter frisläpps det på frisläppningsdatum (release date) och är tillgängligt för nyregistrering. Jfr nyregistrering. |
| DNS | Domännamssystemet (Domain Name System) är en internationell hierarkiskt uppbyggd distribuerad databas som används för att hitta information om tilldelade domännamn på Internet och de resurser som knutits till domänen, främst IP-adresser. DNS är organiserat som ett upp-och-nedvänt träd med roten högst upp och toppdomänerna direkt under. |
| DNSCheck | Ett verktyg för kvalitetskontroll av DNS som på ett detaljerat sätt beskriver eventuella fel och brister i konfigurationen av namnservrar. |
| DNS-data | Information som lagras hos ett Registry där det anges vilka namnservrar som ska svara på förfrågningar om en viss domän. |
| DNS-operatör | Se Namnsveroperatör. |

| | |
|------------------------|---|
| DNS-resolver | Se Resolver. |
| DNSSEC | DNSSEC (DNS Security Extensions) är en tilläggstjänst till domännamn, som gör det möjligt att kontrollera att DNS-information kommer från rätt avsändare och inte har förändrats under överföringen. Det minskar riskerna för manipulation och förfälskning av information i DNS. |
| DNS-server | Se Namnserver. |
| DomainManager | Engelsk beteckning på Domänhanteraren. |
| Domänadministratör | Samma sak som Registry. |
| Domänhanteraren | Domänhanteraren är .SE:s webbaserade verktyg för administration av domännamn. I samband med SE:s nya affärsmodell 9 mars 2009 så är Domänhanteraren enbart ett administrationsverktyg för innehavare hos internregistraren .SE Direkt. Det tidigare ombudskontot i Domänhanteraren har ersätts av en ny webbplats för registrarer registrar.iis.se. |
| Domännamn | Ett unikt namn, som oftast knyts till tjänster som webbplats eller e-post. Domännamnet översätts i DNS till en IP-adress innan kommunikation via Internet kan ske. Ett registrerat domännamn är ett domännamn som efter tilldelning innehas av en viss innehavare. I t.ex. www.iis.se eller är iis.se domännamnet. Jfr IP-adress. |
| Domännamnsinnehavare | Se Innehavare. |
| Domännamnssystem | Se DNS. |
| Domännamnssökning | Se Whois. |
| Effektiv förfalldatum | Den 1:a i månaden efter förfalldagen |
| ENUM | ENUM (Telephone Number Mapping) är en teknisk standard som använder domännamnssystemet (DNS) för att göra telefonnummer tillgängliga som DNS-adresser. |
| EPP | EPP (Extensible Provisioning Protocol) är ett standardprotokoll som används av många registryn (se registry) för registerhantering. Det infördes i samband med .SE:s förändrade affärsmodell 9 mars 2009 och används av alla registrarer för att hantera registret över innehavare av domännamn. |
| FREE | Free är .SE's namn på den tjänst som visar om en domän är upptagen eller ledig. Denna tjänst kallas även DAS(Domain Availability Service). |
| Frisläppningsdatum | På engelska <i>release date</i> . Sätts i samband med deaktiveringen av domännamnet, se deaktivering. Domänen frisläpps då för registrering med ny innehavare. Frisläppningen sker kl 04 UTC på frisläppningsdatumet. |
| Förfalldatum | På engelska <i>expire date</i> . Datum när domänen förfaller till betalning |
| Förnyelse av domännamn | När ett domännamn förnyas flyttas dess förfalldatum fram så många månader som angivits i samband med förnyelsen i och med att registraren skickar in ett förnyelsekommando (renew) till .SE Registry under förnyelseperioden som börjar 12 månader innan förfalldagen. Registraren förutsätts dessförinnan ha fått betalt av innehavaren. Har inte innehavaren betalt så skickar registraren normalt inget förnyelsekommando och domännamnet kommer därmed automatiskt att först deaktiveras och därefter att avregistreras. Jfr avregistrering respektive deaktivering av domännamn. |
| gTLD | På svenska Generisk toppdomäner. gTLD står för <u>G</u> eneric <u>T</u> op- <u>L</u> evel <u>D</u> omain. Exempel på gTLD:er är .com, .net, .org, m.fl. gTLD:er är toppdomäner som inte är bundna till något land eller geografiskt territorium. De flesta är tillgängliga över hela världen. |
| Hosting | Hosting är benämningen på en tjänst som möjliggör webbdrift på entreprenad för privatpersoner och företag. Hosting kan omfatta såväl en enkel privat webbplats som stora e-handelssystem. |

| | |
|----------------|---|
| Huvuddomän | Den näst sista delen av domännamnet, den del som betecknar innehavaren eller dennes verksamhet. Exempel: i stockholm.se är "stockholm" huvuddomänen. |
| IANA | The <u>I</u> nternet <u>A</u> ssigned <u>N</u> umbers <u>A</u> uthority, IANA, är den del av ICANN som har det tekniska ansvaret för den globala tilldelningen av IP-adresser och DNS-rotzonen. Jfr ICANN. |
| ICANN | The Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN) är en icke vinstdrivande, privat organisation som bl.a. ansvarar för den högsta nivån i domännamnsystemet, roten. Jfr IANA. |
| IDN | Internationaliserade domännamn innehåller tecken som ligger utanför domännamnsystemets ursprungliga teckenuppsättning, vilken endast omfattar tecknen a-z, 0-9 och bindestreck. |
| IGF | The Internet Governance Forum (IGF) bildades av FN 2006 för att skapa ett forum för policyfrågor gällande Internets styrning. Intressenterna representerar såväl länder som näringsliv och samhället i stort. |
| IIS | Stiftelsen för Internetinfrastruktur, även kallad .SE. |
| Innehavare | Den fysiska eller juridiska person som står som ägare av ett domännamn. |
| Internetfonden | Via Internetfonden finansierar .SE fristående projekt som stödjer Internetutvecklingen. |
| IP | Internetprotokoll (Internet Protocol), gemensam kommunikationsarkitektur som används för adressering och vägval för datapaket i IP-baserade nät som Internet. För att datorer och annan utrustning ska kunna kommunicera med varandra över Internet måste de använda samma uppsättning regler för kommunikationen, samma protokoll. IP finns i version 4 (IPv4, det som i huvudsak används idag) respektive version 6 (IPv6). |
| IP-adress | Numerisk adress som tilldelas varje dator som ska vara nåbar via Internet. |
| IPv6 | Nästa version IP-adress system. IP version 6 syftar främst att lösa den adressbrist som har uppstått på Internet med nuvarande protokoll (IPv4). Det är den sjätte versionen av Internetprotokollet. IPv6 använder 128 bitar långa adresser. Detta ger en teoretisk möjlighet till $3,4 \cdot 10^{38}$ adresser. |
| Kontakt | En kontaktperson som sköter en viss arbetsuppgift för ett domännamn gentemot .SE Direkt. I utgångsläget är innehavaren den enda kontakten för sitt domännamn. Men innehavaren kan, oavsett om det är en privatperson eller ett företag, låta delegera ansvar till en Administrativ kontakt, Avikontakt eller Teknisk kontakt, om man vill att någon annan ska betala räkningen, sköta namnservrar eller kunna uppdatera adressinformation. Om innehavaren är ett företag kan de olika kontakterna kan vara olika personer inom samma företag, men de kan lika gärna vara någon utomstående. En kontakt kan vara kopplad till ett eller flera domännamn. |
| Kontakt-ID | Varje kontakt tilldelas ett kontakt-ID som innehåller 6 bokstäver och 9 siffror (t.ex. aaabbb0903-00001). Kontakt-ID är unikt för att inte förväxlas, och om det tas ur bruk kan det inte återanvändas för en ny person. |
| Last resort | Se svensk benämning <i>Skyddsregistrar</i> |
| Massändring | Funktion i Domänhanteraren som innebär att en kontakt med en viss roll eller namnservrar byts ut för flera domäner i en operation. Funktionen finns endast tillgänglig om 15 eller fler domännamn finns i aktuellt konto. SE även <i>Domänhanteraren</i> |
| Namndel | Ett domännamn består av flera namndelar som åtskiljs med en punkt. I domännamnet huvudkontor.example.se är till exempel. "huvudkontor" en namndel. |

| | |
|---------------------|--|
| Namnserver | Dator med program som lagrar och/eller distribuerar domäner (zoner), samt tar emot och svarar på domännamnsfrågor; när du t.ex. vill surfa till www.iis.se ställer din dator en fråga till en namnserver där information om iis.se ligger. |
| Namnserveroperatör | Den som tillhandahåller en DNS-funktion för Internetanvändare. Det kan t.ex. vara ett webhotell eller en Internetleverantör. |
| Nationell toppdomän | På engelska <i>ccTLD</i> . Topppdomän som betecknar en nation eller en region. Nationella toppdomäner består av två bokstäver, till exempel .se för Sverige. |
| Numeriska domäner | Numeriska domäner består av enbart siffror, minimum två och maximalt 63 stycken. |
| Nyregistrering | Nyregistrering av domännamn innebär att en privatperson eller juridisk person registrerar ett ledigt domännamn, antingen aldrig tidigare använt eller frisläppt. Jfr deaktivering och överlåtelse. |
| Ompekning | Ändring av DNS-data för ett domännamn. |
| Registrant | Samma sak som Innehavare. Benämningen har också samma innebörd på engelska |
| Registrar | I den nya affärsmodellen som .SE gick över till 9 mars 2009, kallas en återförsäljare registrar. Det är ett internationellt begrepp för den part som ansvarar för administration och förvaltning av domännamn. En registrar sköter registrering, underhåll och förvaltning av en innehavares domännamn gentemot .SE (som är Sveriges registry). Innehavare kan också välja att direkt ha ett avtal med .SE:s interna registrar .SE Direkt. |
| Registreringsdatum | Även kallad "skapad" på webb whois. Datumet då domänen registrerades med aktuell innehavare. |
| Registry | Registry är det företag eller organisation som ansvarar för administration och drift av en toppdomän. .SE är registry för och administrerar .se-domäner samt ser till att .se-zonen är tillgänglig och fungerar. Detta görs av avdelningen .SE Registry hos .SE. |
| Resolver | Den programvara som översätter namn till IP-adress eller tvärtom. |
| RIR | RIR står för <u>R</u> egional <u>I</u> nternet <u>R</u> egistries är en typ av organisation som hanterar tilldelning av Internetresurser som IP-adresser samt hanterar samarbetet för den tekniska funktionen av Internet globalt. Det finns 5 st i världen. Den som hanterar Europa heter RIPE NCC. |
| Samlingsavisering | Ett förfarande där innehavaren eller dennes avikontakt får en gemensam avi på de domännamn där årsavgiften ska betalas samma månad. Samlingsavisering är en funktion i den tidigare affärsmodellen |
| Skyddsregistrar | På engelska <i>last resort</i> . I samband med övergången till förändrad affärsmodell införde .SE Registry en skyddsregistrarfunktion, vilken ger innehavaren trygghet om en registrar inte skulle kunna fullfölja sitt avtal med .SE Registry. Under en begränsad tid, till dess att innehavaren har valt en ny registrar, ser .SE Registry till att innehavaren har en fungerande domännamnstjänst. Se även registrar och byte av registrar. |

| | |
|-----------------|--|
| Spam | Spam är obeställd kommersiell information skickad via e-post. Från och med den 1 april 2004 är det i Sverige förbjudet att skicka e-postreklam som inte är beställd. Liknande regler gäller inom hela EU, både för e-postreklam och reklam via fax, SMS, MMS och automatiska uppringningar. |
| Subdomän | Ett domännamn som består av toppdomän, huvuddomän och en eller flera underdomäner. Subdomän är synonymt med underdomän. Exempel på en subdomän kan vara: team.malarenergi.se |
| Subregistrar | Subregistrar är en återförsäljare till en registrar. En subregistrar har då rätt att å registrarens vägnar ta emot uppdrag om registreringstjänster från innehavare som sedan genomförs av registraren. |
| Tech-C | Samma sak som Teknisk kontakt. Jfr Kontakt. |
| Teknisk kontakt | En kontakt som på uppdrag av en innehavare kan ta bort och lägga till namnservrar för ett domännamn. Jfr Kontakt. |
| Tjockt registry | Ett så kallat tjockt registry innebär att det företag eller organisation som ansvarar för toppdomänen har utförlig kontaktinformation om innehavarna i sin kunddatabas. Generellt har nationella toppdomäner ett tjockt registry. Jfr tunt registry. .SE har ett tjockt registry. |
| Toppdomän | Den namndel som återfinns sist i ett domännamn, exempelvis ".se". Se även Nationell toppdomän, ccTLD, gTLD |
| Transfer | Se byte av registrar. |
| Tunt registry | Ett så kallat tunt registry innebär att det företag eller organisation som ansvarar för toppdomänen har mindre utförlig kontaktinformation om innehavarna i sin kunddatabas. Den informationen hanteras istället av registrarerna. Generellt har generiska toppdomäner ett tunt registry. Jfr tjockt registry. |
| Tvistlösare | .SE har ett dussintal tvistlösare anlitade för att självständigt fatta beslut i tvistlösningsärenden som kommer till .SE inom ramen för Alternativt Tvistlösningsförfarande (ATF). Jfr ATF. |
| Underdomän | Ett eller eventuellt flera led i domännamnet som står före huvuddomänen. Exempelvis är "dsv" i dvs.kth.se en underdomän till kth.se. Underdomän är synonymt med subdomän. |
| Uppsägning | Ett domännamn upphör att gälla, endera för att innehavaren har beordrat att domänen ska tas bort eller för att årsavgiften inte har betalats. Domännamnet tas bort ur registret. Jfr Avregistrering och Deaktivering av domännamn. |
| URL | <u>U</u> niform <u>R</u> esource <u>L</u> ocator (URL) är benämningen på en adress på Internet, till exempel en webbadress, en e-postadress eller en hyperlänk. |
| Warehousing | Term för en registrars försäljning och lagerhållning av registrerade domännamn utan uppdrag av innehavare. Warehousing är enligt .SE:s registry-registraravtal inte tillåtet. |
| Whois | Whois är en metod att via Internet slå upp information om ett domännamn. Exempel på uppgifter som visas är vem som innehar domännamnet och när det registrerades. |

| | |
|----------------|--|
| Zon | En zon utgörs av en sammanhängande del av domännamnsträdet som administreras av en organisation, t.ex. ett webbhotell, och lagras på dess namnservrar. I t.ex. www.riksdagen.se är .se och riksdagen.se två olika zoner på olika nivåer. |
| Zonfil | Datafil med den information som behövs om en zon för att adressering med DNS ska kunna användas. |
| Återförsäljare | Se Registrar. |
| Överlåtelse | En överlåtelse kan endast ske på initiativ av befintlig innehavare och innebär att denne ger äganderätten till domännamnet till en annan privatperson eller juridisk person. En specifik blankett skall användas för ändamålet och undertecknas av ursprunglig innehavare. Jfr nyregistrering. |
| | |